

Wyniki monitoringu cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens*

Spis treści

1. WYNIKI MONITORINGU CYKLAMENU PURPUROWEGO CYCLAMEN PURPURASCENS CAŁA POLSKA WPROWADZENIE.....	2
I. INFORMACJE OGÓLNE	2
2. WYNIKI MONITORINGU CYKLAMENU PURPUROWEGO CYCLAMEN PURPURASCENS W REGIONIE ALPEJSKIM	6
3. WYNIKI MONITORINGU CYKLAMENU PURPUROWEGO CYCLAMEN PURPURASCENS W REGIONIE KONTYNENTALNYM	6
II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA	6
II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach	9
II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach	10
II. B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKA :.....	11
III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000	15
4. WYNIKI MONITORINGU CYKLAMENU PURPUROWEGO CYCLAMEN PURPURASCENS CAŁA POLSKA PODSUMOWANIE	16
IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBECYCH I NWAŻYJNYCH	16
V. UWAGI DO METODYKI EWENTUALNE PROPOZYCJE ZMIAN NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ.....	16
VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	16
VII. INNE UWAGI	17
VIII. WYKONAWCY MONITORINGU	17
IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKU CYKLAMEN PURPUROWY CYCLAMEN PURPURESCENS	17

1. Wyniki monitoringu cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* cała Polska wprowadzenie

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. KOD i nazwa gatunku

Cyclamen purpurascens Miller – cyklamen purpurowy

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dany gatunek

Kontynentalny

3. Koordynatorzy główni: obecny i w poprzednich badaniach

2009-2011 brak

2015-2018 Marcin Bielecki

4. Koordynatorzy krajowi: obecny i w poprzednich badaniach

2009-2011 Joanna Perzanowska

2015-2018 Krzysztof Mroczek

5. Ewentualni współpracownicy obecni i w poprzednim badaniu

2009-2011 brak

2015-2018 brak

6. Eksperti lokalni obecni i w poprzednich badaniach

2009-2011 Joanna Perzanowska, Róża Kaźmierczak

2015-2018 Marcin Kołodziej, Marcin Bielecki, Tadeusz Szmałek

Rysunek 1: Cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens*

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań – zestawienie.

Monitorowane stanowisko cyklamenu purpurowego <i>Cyclamen purpurascens</i>	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych		Region biogeograficzny	Uwagi
	Poprzednio 2009-2011	Teraz 2015-2018		
Góra Miłek	lipiec	październik	kontynentalny	-

Najlepszym okresem do prowadzenia badań według przewodnika metodycznego jest okres od połowy lipca do połowy sierpnia. Badania w poprzednich okresach były prowadzone w lipcu. W 2016 roku badania przeprowadzono w pierwszych dniach października. Gatunek ten kwitnie od sierpnia do końca okresu wegetacyjnego dlatego różnice w porze badań między latami 2011 i 2016 nie miały wpływu na otrzymane wyniki.

8. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy (cykle), ile nowych, ile usuniętych oraz niemonitorowanych w danym etapie

Tab. 1. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych stanowisk cyklamenu purpurowego <i>Cyclamen purpurascens</i> w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Pozostała liczba stanowisk do monitorowania w bieżącym cyklu	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2009- 2011	2009	Nie występuje	1	1	-	-	-	2009-2011 był pierwszym cyklem monitoringu, w którym monitorowano cyklamen purpurowy
2015- 2018	2016	Nie występuje	1	1	-	-	-	-

Tab. 1A. Liczba o b s z a r ó w przypadająca na poszczególne etapy badań dla cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych o b s z a r ó w ze stanowiskami cyklamenu purpurowego <i>Cyclamen purpurascens</i> w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Pozostała liczba obszarów do monitorowania w bieżącym cyklu	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2009-2011	2009	Nie występuje	1	1	-	-	-	2009-2011 był pierwszym cyklem monitoringu, w którym monitorowano cyklamen purpurowy
2015-2018	2016	Nie występuje	1	1	-	-	-	-

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała.

Metodyka monitoringu, w tym wszystkie wskaźniki były zgodne z aktualną metodyką GIOŚ zamieszczoną na stronie internetowej i w przewodniku metodycznym. Metodyka nie została zamieniona w stosunku do poprzedniego cyklu badań.

10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie korzystano z wyników z innych projektów.

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia stanowisk

Cyklamen purpurowy rośnie obecnie tylko na stanowisku na Górze Miłek. Ponieważ jest to jedyne stanowisko w kraju, wyniki są w pełni reprezentatywne pod względem lokalizacji i rozmieszczenia stanowisk.

Rysunek 2: Mapa rozmieszczenia stanowisk monitoringowych gatunku

12. Informacja o liczbie działek prywatnych

Brak stanowisk na gruntach prywatnych.

2. Wyniki monitoringu cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* w regionie alpejskim

W regionie alpejskim nie prowadzono monitoringu ze względu na brak zidentyfikowanych stanowisk gatunku.

3. Wyniki monitoringu cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* w regionie kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab.2. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* – monitoring zakończony – stan badań na koniec 2016 r.

Ocena stanu gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i> na stanowiskach											
Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	Liczba stanowisk z daną oceną:								Suma monitorowanych stanowisk	
		FV		U1		U2		XX			
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
		w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018
Populacja	Liczebność ¹⁾	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
	Liczba (%) osobników generatywnych	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Obecność siewek	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
	Liczba skupień		1	-	-	-	-	1	-	1	1
	Stan zdrowotny	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Parametr <i>Populacja</i>	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
Siedlisko gatunku	Powierzchnia potencjalnego siedliska	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Powierzchnia zajętego siedliska		1	1	-	-	-	-	-	1	1
	Zwarcie warstwy drzew	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Zwarcie warstwy krzewów	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku <i>cyklamen purpurowy</i> <i>Cyclamen purpurascens</i> na stanowiskach								Suma monitorowanych stanowisk	
		Liczba stanowisk z daną oceną:									
		FV		U1		U2		XX			
		poprzednio w latach 2009-2011	teraz w latach 2015-2018	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w latach 2015-2018	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w latach 2015-2018	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w latach 2015-2018	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w latach 2015-2018
	Gatunki ekspansywne	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1
	Gatunki obce, inwazyjne	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Wysokość runa	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Zwarcie warstwy runa	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1
	Ściółka (martwa materia organiczna)	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1
	Miejsce do kiełkowania	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
	Parametr Siedlisko gatunku	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1
Perspektywy ochrony		-	-	1	-	-	1	-	-	1	1
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		-	-	-	-	1	1	-	-	1	1

¹⁾podkreślenie oznacza wskaźnik kardynalny

Tab. 2A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony wskaźników i parametrów łącznie tylko na tych stanowiskach (1), na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Nazwa wskaźnika i parametru/Stan ochrony		ZMIANY OCEN gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i>							Suma s t a n o w i s k , na których powtarzано badania
		Liczba s t a n o w i s k z daną zmianą oceny, w tym rzeczywistą							
		poprawa			pogorszenie			brak zmian	
		o 1 stopień	o 2 stopnie	Razem poprawa	o 1 stopień	o 2 stopnie	Razem pogorszenie		
Populacja	<u>Liczebność</u>	-	-	-	-	-	-	1	1
	Liczba (%) osobników generatywnych	-	-	-	-	-	-	1	1
	Obecność siewek	-	-	-	-	-	-	1	1
	Liczba skupień	-	-	-	-	-	-	1	1
	Stan zdrowotny	-	-	-	-	-	-	1	1
	Parametr <i>Populacja</i>	-	-	-	-	-	-	1	1
Siedlisko gatunku	Powierzchnia potencjalnego siedliska		-	-	-	-	-	1	1
	Powierzchnia zajętego siedliska	1	-	1	-	-	-	-	1
	Zwarcie warstwy drzew	-	-	-	-	-	-	1	1
	<u>Zwarcie warstwy krzewów</u>	-	-	-	-	-	-	1	1
	<u>Gatunki ekspansywne</u>	-	-	-	-	-	-	1	1
	Gatunki obce, inwazyjne	-	-	-	-	-	-	1	1
	Wysokość runa	-	-	-	-	-	-	1	1
	Zwarcie warstwy runa	-	-	-	-	-	-	1	1
	<u>Ściółka (martwa materia organiczna)</u>	1	-	1	-	-	-	-	1
	Miejsce do kiełkowania	-	-	-	-	-	-	1	1
	Parametr <i>Siedlisko gatunku</i>	-	-	-	-	-	-	1	1
Parametr <i>Perspektywy ochrony</i>		-	-	-	1	-	-	-	1
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		-	-	-	-	-	-	1	1
UWAGI: np. podanie informacji o zmianach pozornych		brak							

¹⁾podkreślenie oznacza wskaźnik kardynalny

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na stanowiskach

- **Liczba osobników:** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011), jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku został oceniony na **U2**. W roku 2011 odnotowano 41 osobników, w roku 2016 odnotowano 26 osobników.
- **Liczba (%) osobników generatywnych :** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011), jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku został oceniony na **FV**. W roku 2011 wartość wskaźnika wynosiła 75% (30 osobników), w roku 2016 wartość wskaźnika wyniosła 77% (20 osobników).
- **Obecność siewek:** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) wskaźnik na stanowisku oceniono na XX (33 siewki), w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik oceniono na **U2** (8 siewek).
- **Liczba skupień:** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) wskaźnik na stanowisku oceniono na XX (7 skupień), w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik oceniono na **U2** (7 skupień).
- **Stan zdrowotny:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **FV** (brak oznak chorób i osłabienia, osobniki kwitną i owocują)

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na stanowiskach

- **Powierzchnia potencjalnego siedliska:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **FV**. W roku 2011 wskaźnik opisano jako „powierzchnia znacząco większa niż zajęta”, w roku 2016 wartość wskaźnika wyniosła około 600 m².
- **Powierzchnia zajętego siedliska:** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) wskaźnik został oceniony na U1 (25 m²), w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik oceniono na **FV** (50 m²)
- **Zwarcie warstwy drzew:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **FV**. W roku 2011 wartość wskaźnika wynosiła 70-80%, w roku 2016 wartość wskaźnika wyniosła 70%.
- **Zwarcie warstwy krzewów:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **FV**. W roku 2011 wartość wskaźnika wynosiła 30-40%, w roku 2016 wartość wskaźnika wyniosła 30%.
- **Gatunki ekspansywne:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **U1**. W roku 2011 wskaźnik opisano jako „podrost buka lokalnie”, w roku 2016 wartość wskaźnika wyniosła 25% (podrost buka).

- **Gatunki obce, inwazyjne:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **FV** (brak gatunków inwazyjnych).
- **Wysokość runa:** zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik na stanowisku oceniono na **FV**. W roku 2011 wartość wskaźnika wynosiła 10-60 cm, w roku 2016 wartość wskaźnika wyniosła 5-60 cm (średnio 30 cm).
- **Zwarcie warstwy runa:** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) wskaźnik został oceniony na **XX** (brak danych), w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik oceniono na **U1** (70%).
- **Ściółka (martwa materia organiczna):** w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) wskaźnik został oceniony na **U1** (2-3 cm). W roku 2016 (w cyklu 2015-2018) wskaźnik oceniono na **FV** (0-5 cm, średnio 2,5 cm).

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacja na stanowiskach

Zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) parametr na stanowisku oceniono na **U2**. Główny wpływ na niską ocenę tego parametru miał wskaźnik kardynalny „liczebność”. Gatunek obecnie występuje tylko na jednym stanowisku w Polsce. Populacja jest nieliczna, obserwuje się spadek liczebności w porównaniu z wcześniejszymi latami.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedlisko gatunku na stanowiskach

Zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (w cyklu 2015-2018) parametr na stanowisku oceniono na **U2**. W roku 2011 (w cyklu 2009-2011) główny wpływ na obniżoną ocenę tego parametru miał wskaźnik „gatunki ekspansywne” oraz „ściółka (martwa materia organiczna)”. W roku 2016 (w cyklu 2015-2018) główny wpływ na obniżoną ocenę tego parametru miał wskaźnik „gatunki ekspansywne”. Na stanowisku obserwuje się ekspansję buka w warstwie ziół i podszytu, co ogranicza przestrzeń do rozwoju gatunku a także powoduje niekorzystne zmiany warunków siedliskowych.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektywy ochrony gatunku na stanowiskach

W roku 2011 (w cyklu 2009-2011) parametr perspektywy ochrony został oceniony na **U1**. Zwracano wtedy uwagę na spadek liczebności populacji gatunku. W roku 2016 (w cyklu 2015-2018), parametr perspektywy ochrony oceniono na **U2** ponieważ dalej utrzymują się spadkowe trendy liczebności populacji. W porównaniu z ostatnimi badaniami w cyklu 2009-2011, nastąpiło zmniejszenie liczby osobników prawie o połowę oraz zmniejszenie odnalezionej liczby siewek o ponad cztery razy. Na stanowisku

dość ekspansywnie rozrasta się podrost buka, co może powodować niekorzystne zmiany warunków siedliskowych. Stanowisko położone jest na terenie rezerwatu przyrody, co daje możliwość podjęcia działań ochronnych.

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na stanowiskach

W roku 2011 (w cyklu 2009-2011) stan ochrony na stanowisku oceniono na U2. Decydujący wpływ na ocenę miał wtedy parametr „populacja”. W roku 2016 (w cyklu 2015-2018) stan ochrony oceniono na **U2**. Wpłynęły na to parametry „populacja” i „perspektywy ochrony”.

II. B. POZOSTAŁE TABELLE NA POZIOMIE STANOWISKA:

Tab. 3. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla gatunku cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Oceny gatunku cyklamenu purpurowego <i>Cyclamen purpurascens</i> na poszczególnych stanowiskach							
						Populacja		Siedlisko gatunku		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
						poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
						w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018
1	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	Dolnośląskie, Góry Kaczawskie	534	Góra Miłek	U2	U2	U1	U1	U1	U2	U2	U2
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	-	-	-	-	-	-	-	-
					U1	-	-	1	1	1	-	-	-
					U2	1	1	-	-	-	1	1	1
					XX	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1

UWAGI: Brak

Tab. 4. Aktualne oddziaływania łącznie - **dane ogólne** - na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

KOD	AKTUALNE ODDZIAŁYWANIE	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem poprzednio 2009- 2011	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem teraz 2015-2018	Liczba stanowisk gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i> z danym oddziaływaniem i intensywnością																	
					Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -			Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -		
					Poprzednio 2009-2011									Teraz 2015 -2018								
					A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
D01.01	Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Sieć ścieżek przebiegających przez rezerwat, w tym prowadzące do masztu przełącznikowego, bez widocznego wpływu na stanowisko cyklamenu	1/1	1/1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Procesy biologiczne przebiegające bez zakłóceń, prawdopodobnie nie wpływają na warunki siedliskowe cyklamenu	1/1	1/1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-		
Liczba stanowisk, na których stwierdzono oddziaływania/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk					0/1	0/1	0/1	0/1	0/1	1/1	0/1	0/1	0/1	0/1	0/1	0/1	0/1	1/1	0/1	1/1	0/1	
Liczba wystąpień oddziaływań o określonej intensywności /liczba stanowisk, na których zdiagnozowano oddziaływania o danej intensywności					0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	2/1	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1	0/0	1/1	0/0		

Tab.4.A. Zmiany¹⁾ aktualnych oddziaływań łącznie na stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

KOD	AKTUALNE ODDZIAŁYWANIE	Uszczegółowienie - wytlumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i> z danym oddziaływaniem razem	Liczba stanowisk na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa [↑] , w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie [↓] , w tym w intensywności
D01.01	Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Sieć ścieżek przebiegających przez rezerwat, w tym prowadzące do masztu przekątnikowego, bez widocznego wpływu na stanowisko cyklamenu	1/1	-	-	1
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Procesy biologiczne przebiegające bez zakłóceń, prawdopodobnie nie wpływają na warunki siedliskowe cyklamenu	1/1	1	-	-
Podsumowanie zmian: zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (cyklu 2015-2018) stwierdzono występowanie dwóch tych samych oddziaływań. W przypadku jednego oddziaływania nie nastąpiły zmiany co do stopnia intensywności i wpływu, w drugim przypadku nastąpiło pogorszenie odnośnie do intensywności i wpływu.						

¹⁾ przy uwzględnieniu wszystkich okresów badawczych

STAN I ZMIANY W CZASIE POSZCZEGÓLNYCH AKTUALNYCH ODDZIAŁYWAŃ DLA GATUNKU NA STANOWISKACH

Podsumowanie:

D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe – w cyklu 2009-2011, oddziaływanie o słabej intensywności oraz obojętnym wpływie. W cyklu 2015-2018 oddziaływanie o średniej intensywności i negatywnym wpływie.

K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja – zarówno w cyklu 2009-2011 jak i w cyklu 2015-2018 oddziaływanie o słabej intensywności oraz obojętnym wpływie.

Komentarz:

Zarówno w roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak i w roku 2016 (cyklu 2015-2018) stwierdzono występowanie dwóch tych samych oddziaływań. W przypadku oddziaływania procesów sukcesji (K02) nie nastąpiły żadne zmiany co do intensywności i wpływu oddziaływania. W przypadku oddziaływania biegnących przez stanowisko sieci ścieżek (D01.01) nastąpiło pogorszenie. Pomimo że ruch turystyczny został skanalizowany widoczne są negatywne skutki tego oddziaływania na stanowisku (wydeptywanie, zaśmiecanie).

Tab.5. Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

KOD	ZAGROŻENIE PRZEWIDYWANE W PRZYSZŁOŚCI	Uszczegółowienie wytłumaczenie na czym polega	Liczba stanowisk gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i> z danym zagrożeniem		Liczba stanowisk gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i> z daną intensywnością zagrożenia					
					Intensywność zagrożenia					
			poprzednio	teraz	A		B		C	
			w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018	w latach 2009-2011	w latach 2015-2018
F04.01	Płądrowanie stanowisk roślin	Jedyne potwierdzone stanowisko w kraju pozostaje zagrożone przez ewentualnych kolekcjonerów. Nie stwierdzono oznak pozyskiwania roślin na stanowisku	1	1	-	-	-	-	1	1
Liczba stanowisk, na których zdiagnozowano zagrożenie o danej intensywności/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk					0/1	0/1	0/1	0/1	1/1	1/1
Liczba wystąpień zagrożenia o określonej intensywności /liczba stanowisk, na których zdiagnozowano zagrożenie o danej intensywności					0/1	0/1	0/1	0/1	1/1	1/1

Tab.5.A. Zmiany¹⁾ przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* - monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

KOD	ZAGROŻENIE PRZEWIDYWANE W PRZYSZŁOŚCI	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk gatunku cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i> - razem	Liczba stanowisk na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa [↑] , w tym zmniejszenie intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie [↓] , w tym zwiększenie intensywności
F04.01	Płądrowanie stanowisk roślin	Jedyne potwierdzone stanowisko w kraju pozostaje zagrożone przez ewentualnych kolekcjonerów. Nie stwierdzono oznak pozyskiwania roślin na stanowisku.	1	1	-	-
Suma stanowisk (podsumowanie zmian): zarówno w roku 2011 jak i w roku 2016 stwierdzono jedno, to samo zagrożenie, o identycznym stopniu intensywności.						

¹⁾ przy uwzględnieniu wszystkich okresów badawczych

STAN I ZMIANY W CZASIE W ZAKRESIE I INTENSYWNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH PRZEWIDYWANYCH ZAGROŻEŃ DLA GATUNKU NA STANOWISKACH

Podsumowanie:

F04.01 Plądrowanie stanowisk roślin – w cyklu 2009-2011 brano pod uwagę wystąpienie zjawiska w stopniu średnim. W cyklu 2015-2018 bierze się pod uwagę wystąpienie tego zjawiska w takim samym stopniu.

Komentarz:

Gatunek może stanowić obiekt zainteresowania dla kolekcjonerów roślin (jedyne, naturalne stanowisko w kraju). Grozi to uszczupleniem liczebności populacji. Na szczęście, zarówno w trakcie badań w roku 2009 jak i 2016, nie stwierdzono oznak pozyskiwania gatunku.

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Ponieważ gatunek występuje w Polsce tylko na jednym stanowisku, znajdującym się na obszarze PLH020037 Góry i Pogórze Kaczawskie, wyniki dla obszaru są identyczne jak dla stanowiska.

4. Wyniki monitoringu cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* cała Polska podsumowanie

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Tab. 10. Lista gatunków obcych inwazyjnych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu gatunku cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Zarówno w poprzednim cyklu badań, jak i w obecnym nie stwierdzono obcych gatunków inwazyjnych.

Tabela 10 a Porównanie stwierdzonych gatunków obcych inwazyjnych na stanowiskach gatunku cyklamenu purpurowego *Cyclamen purpurascens* z poprzednimi latami

Zarówno w poprzednim cyklu badań, jak i w obecnym nie stwierdzono obcych gatunków inwazyjnych.

PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

W roku 2011 (w cyklu 2009-2011) jak również w roku 2016 (w cyklu 2015-2018), na jedynym stanowisku nie stwierdzono występowania gatunków obcych, inwazyjnych.

V. UWAGI DO METODYKI EWENTUALNE PROPOZYCJE ZMIAN NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Nie wnosi się uwag do metodyki monitoringu gatunku i nie proponuje się jej zmiany.

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

W ostatnich latach wybudowano schody prowadzące na szczyt, które skanalizowały ruch turystyczny. Obecnie nie są prowadzone działania ochronne. Na stanowisku obserwuje się ekspansję buka w warstwie ziół i podszytu. Ogranicza to przestrzeń do rozwoju gatunku, a także zmienia niekorzystnie warunki siedliskowe (m.in. zwiększa się ocienienie dna lasu). Aby poprawić warunki siedliskowe należałoby zmniejszyć pokrycie podrastającego buka.

VII. INNE UWAGI

Brak uwag.

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11. Eksperci lokalni badanych stanowisk gatunku cyklamen purpurowy *Cyclamen purpurascens* wg obszarów Natura 2000 – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska z gatunkiem cyklamen purpurowy <i>Cyclamen purpurascens</i>				Id stanowiska	Nazwa stanowiska	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (wykonawcy monitoringu)	
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Region biogeograficzny			poprzednio	teraz
							w latach 2009-2011	w latach 2015-2018
1	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	Dolnośląskie, Góry Kaczawskie	kontynentalny	534	Góra Miłek	Joanna Perzanowska, Róża Każmierczak	Marcin Kołodziej, Marcin Bielecki, Tadeusz Szmalec

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKU CYKLAMEN PURPUROWY *CYCLAMEN PURPURESCENS*

Gatunek rośnie w Polsce tylko na stanowisku na Górze Miłek. Ponieważ jest to jedyne stanowisko gatunku w kraju, wyniki są w pełni reprezentatywne pod względem rozmieszczenia i lokalizacji stanowisk.

Głównymi oddziaływaniami są sukcesja roślinności (polegająca przede wszystkim na zwiększeniu udziału buka w warstwie runa i podrostu) oraz rozwinięta sieć ścieżek.

Pomimo że ruch turystyczny został skanalizowany widoczne są negatywne skutki tego oddziaływania na stanowisku (wydeptywanie, zaśmiecanie).

REGION KONTYNENTALNY

Stan populacji (U2)

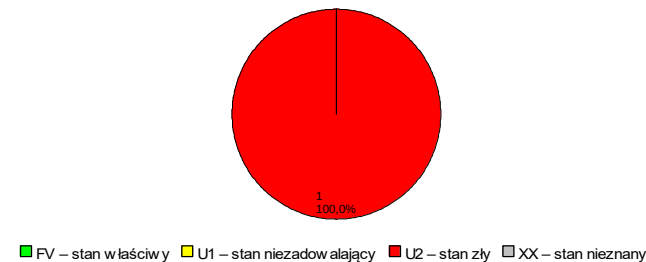
Stan populacji w regionie kontynentalnym został oceniony jako zły (U2). Gatunek obecnie występuje tylko na jednym stanowisku w Polsce. Populacja jest nieliczna, obserwuje się spadek liczebności w porównaniu z wcześniejszymi latami.

Stan siedliska (U1)

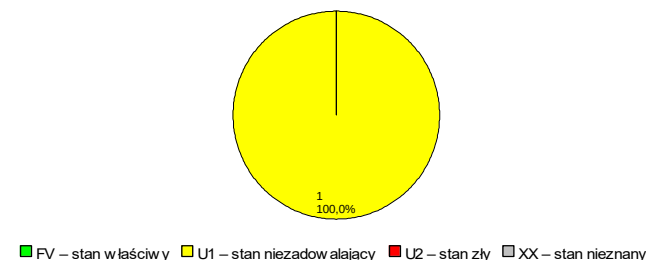
Stan siedliska gatunku w regionie kontynentalnym, a tym samym w Polsce, został oceniony jako niezadowolający (U1). Na stanowisku obserwuje się ekspansję buka w warstwie ziół i podszytu, co ogranicza przestrzeń do rozwoju gatunku a także powoduje niekorzystne zmiany warunków siedliskowych (m.in. zwiększa się ocienienie dna lasu).

Perspektywy ochrony (U2)

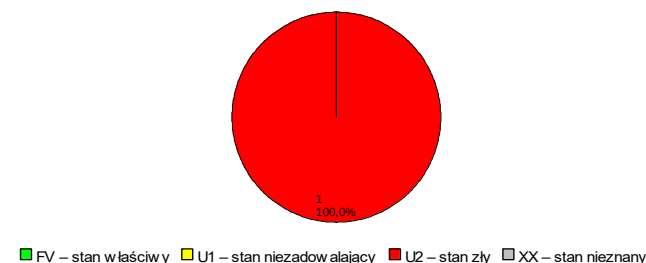
Perspektywy ochrony gatunku są złe (U2). Od 20 lat obserwuje się spadkowe trendy liczebności populacji. W porównaniu z ostatnimi badaniami w cyklu 2009-2011, nastąpiło zmniejszenie liczby osobników prawie o połowę oraz zmniejszenie odnalezionej liczby siewek o ponad cztery razy. Na stanowisku dość ekspansywnie roznosi się podrost buka, co może powodować niekorzystne zmiany warunków siedliskowych dla gatunku (wzrost ocienienia i uwilgotnienia dna lasu). Stanowisko znajduje się na obszarze chronionym. Daje to pewne nadzieje na podjęcie odpowiednich działań ochronnych.

Rysunek 3: Stan populacji gatunku

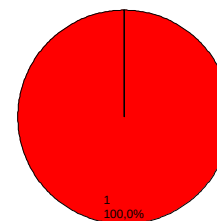
Rysunek 4: Stan siedliska gatunku

Rysunek 5: Perspektywy ochrony gatunku

Stan ochrony (U2)

Stan ochrony gatunku w regionie kontynentalnym, a tym samym w Polsce, jest zły (U2). Wpływa na to mają przede wszystkim parametry: „populacja”, i „perspektywy ochrony”

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Rysunek 6: Ogólny stan ochrony gatunku